

sieringen af de mange undersøgelser, hvoraf bindet her kun giver et lille udpluk, er et resultat af 1969 fredningsloven. Festskriftets kalejdoskopiske karakter afspejler meget rimeligt det meget brede arbejdsfelt, som loven lagde ind under fortidsmindeforvaltningen. Festskriftet er forøvrigt blevet bind 1 i en serie, idet »Antikvariske Studier« fra 1979 er fredningsstyrelsens antikvariske årbog.

Henrik Thrane

Ribe i tusind år. Tekst: *Mogens Bencard*, foto: *Svend Tougaard*, red. *Horst Meesenburg*. Forlaget BYGD. Esbjerg 1978. 72 s. Udkommet samtidig på engelsk og tysk.

I forlaget Bygds serie »Sydvestjyske byer og egne« er tidligere udkommet 1) Esbjerg, by og egn, 2) Fanø, bebyggelse og landskab, 3) Rømø, natur, menneske og landskab, der som titlerne siger, tilsigter at beskrive og illustrere samspillet mellem natur- og menneskeskabte landskaber. Seriens 4. bind er udsprunget af et løfte til Ribe kommune om at give en beskrivelse af, hvorledes 1970-ernes arkæologiske undersøgelser, foretaget under ledelse af Mogens Bencard, har forøget vor viden om Ribes ældste historie og senere udvikling. Men målet med bogen er langt bredere end blot at give en fundbeskrivelse, nemlig at sætte Ribes nuværende situation ind i det historiske perspektiv og gøre den tilgængelig for en meget bred kreds af læsere. Ved hjælp af udstrakt brug af nye og gamle kort, luftfotos, tegninger og fotos af bygninger og genstande i Den antikvariske Samling i byen, alt i farver, giver bogen et særdeles vellykket billede af Ribes udvikling gennem de tusind år.

Der er fin sammenhæng mellem tekst og illustrationer, og specielt skal fremhæves kombinationen mellem luftfotos og kortskitser, der giver læseren mulighed for på egen hånd at få væsentlig mere ud af luftbillederne, end den undertiden meget kortfattede tekst umiddelbart tillader. Selv om detaljer i den bebyggelseshistoriske rekonstruktion givetvis kan diskuteres, ligesom det sidste ord i diskussionen om Ribes ældste historie nok ikke hermed er sagt, giver bogen alligevel et meget instruktivt og fascinerende billede af Ribes fortid og nutid. Bogen, som både er en æstetisk og pædagogisk præstation, bør efterfølges for mange andre danske byer.

Karl-Erik Frandsen

Arild Hvidtfeldt: Nordamerika. 574 s. Litteraturfortegnelse. Ill. Kbh. Politikens Forlag. 1976.

Arild Hvidtfeldts bog om Nordamerika er – som angivet i forordet – tænkt som et supplement til Grimberg (hvem de fleste historikere har et noget ambivalent forhold til) og dette forhold virker i nogen grad begrænsende på mulighederne for en faglig kritik i HT. »Nordamerika« dækker tidsmæssigt den pre-columbianske periode, koloniseringen, uafhængigheden og konsolideringen frem til omkring 1900. Hovedvægten er lagt på tiden indtil omkring borgerkrigen (ialt ca 450 sider). En fyldig fremstilling på dansk af denne periode i Nordamerikas historie har i længere tid ikke været på markedet, hvorfor bogen kan siges at udfylde et hul.

Som et bidrag til den populære historieskrivning henvender bogen sig til »Grimberg-folket«. Bedømt som sådan tror jeg nu nok, at den alligevel, på grund af sin store detail- og datarigdom, vil lade den almindelige læser noget i stikken. Bogen kræver stor opmærksomhed hos sin læser, hvis denne skal bevare overblikket. En henvisning til, eller et kort referat af de store syntetiserende historikers arbejder ville have bødet på vanskeligheden

ved at få hold på de store linjer og sammenhængene mellem de hændeshistoriske og strukturhistoriske forløb, hvilke sidste næppe gøres til genstand for omtale (ordet »frontier« forekommer ikke).

Inden for de rammer, der er blevet afstukket af forlaget må man sige, at A.H. har løst opgaven fortrinligt, og den kritik, der kan fremsættes skyder derfor givet over målet. Sorteper kan gå videre til Politiken, der, efter min mening med urette, mener, at markedet for populærhistorie kun kan dækkes af værker, der er anlagt efter traditionelle hændeshistoriske linjer.

Bent Essinger

Ronald Hingley: The Russian Mind. London, Sydney, Toronto. The Bodley Head. 1978, pp. 248. £ 5.50.

In his research study Hingley maps many problems of the notoriously enigmatic Russian mind and tries to supply in some fields fresh insights. He tries to analyse the national brand of leg-pull, to define the Prestige Project, to spotlight the Russian's adroitness in awarding to himself implied credit marks as part of his conversational technique. He asks whether the Russians are life-enhancers or life-deniers. How do their emotions and their reasoning faculties interrelate, how do they act in different circumstances. What is their attitude towards country, state, religion and tradition. What is the interrelation between the continuity and change. How do the Soviet and Russian mentalities mix.

This ambitious intention might be only partly estimated as succesful. Only the chapter II "The communication system" in which the author shows the way of Russian's acting in various situations deserves to be appreciated as an original part of his book. But even so, the thesis cannot be accepted without reservation because the author does not bring out the differences between social groups and has a tendency to treat them ahistorically. In the interpretation of the historical background of Russian mind the work does not contribute new ideas and repeats the thesis several times promulgated by many authors. The author quotes memoirs commonly known, sometimes second hand. (Custine - !). He does not use a lot of outstanding books very close to the subject of his interest. (The Spirit of Russia by T. G. Masaryk or The Origin of Modern Russia by J. Kucharzewski). Hingley has left out of account the fact that Russian political thought concerning nationalism has never been original and Russian nationalism has always copied foreign models. Even those things which the Russian wanted to present as possessing an original national character appear after closer investigation as having been copied from abroad. Early South Slav nationalism was a model for Moscow, in the same way as later Moscow Slavophilism garbed in national costume was a copy of German nationalistic theories. The theory of the Third Rome was conceived in Bulgaria in the 14th c. and according to this theory Tirnovo was to be a new Constantinople. Hingley is also mistaken in asserting that the Bolsheviks used only in the 1930'ies nationalistic ideas for propaganda reasons. A shrewed observer B. Russel who visited Russia three years after the revolution was right when he wrote "Throughout the Polish war the Bolsheviks have acquired the support of national feeling and their position in the country has been immensely strengthened". (The Practise and Theory of Bolshevism. London 1921, pp. 33-34.)

In the evaluation of the Russian revolutionary movement Hingley follows the point of view expressed by T. Szamuely in The Russian Tradition, London, 1974. Finally the comparison between the Russian attitude towards such important problems as patriotism, the attitude towards the State and authorities, before and after the October Revolu-